

МАТЕРІАЛИ ПО ФЕНОЛОГІЇ МІГРАЦІЙ ПТАХІВ У ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В.П. Ільчук

Українське товариство охорони птахів; вул. Басівкутьська, 25, м. Рівне, 33025, Україна
Ukrainian Society for the Protection of Birds; Basivkutska str. 25, Rivne, 33025, Ukraine

✉ v.ilchuk@ukr.net

Materials on phenology of bird migrations in the southern part of Rivne region (West Ukraine). - V.P. Ilchuk. - *Avifauna of Ukraine*. 6. 2015. - Data about timing of spring and autumn migrations of 129 species collected in 8 districts of Rivne region in 2005–2015 are presented. [Ukrainian].

Key words: Rivne region, migration, first arrival, last departure.

Наведені дані по строках весняної та осінньої міграції 129 видів птахів, зібрані у 8 районах Рівненської області протягом 2005–2015 рр.

Ключові слова: Рівненська область, міграція, приліт, останнє спостереження.

Спостереження проводилися протягом 2005–2015 рр. у Гоцанському, Демидівському, Дубенському, Здолбунівському, Млинівському, Острозькому, Радивилівському та Рівненському районах. Значна частина даних зібрана на території м. Рівне та в його околицях. Чотири фенодати зареєстровані в південно-західній частині Ізяславського району Хмельницької області, на відстані не більше 3 км від межі з Острозьким районом Рівненської області. Загалом за період спостережень була зібрана 673 фенодати по 128 видах птахів, із яких для 98 видів – по осінній міграції та для 113 – по весняній. Ще два види птахів, що мають у районі спостережень статус перелітних або зрідка зимуючих за Г.В. Фесенком та А.А. Бокотеєм (2007), реєструвалися на зимівлі, але до списку не були включені через відсутність спостережень за їх міграцією: *Alcedo attis* (шозими) та *Turdus merula* (зрідка на зимівлі). Дані про зимові зустрічі цих та інших перелітних птахів (вони позначені в тексті зірочками) нами були опубліковані (Ільчук, 2011, 2015).

<i>Gavia stellata</i> початок осіннього прольоту	23.11.15
11.11.10 – 10.11.11	<i>Podiceps cristatus</i> * приліт
кінець осіннього прольоту	29.03.12 – 12.03.14 – 16.03.15
14.11.10 – 13.11.11 – 4.10.13 – 1.11.15	остання зустріч
<i>G. arctica</i> початок весняного прольоту	13.11.10 – 16.11.11 – 26.11.12 – 1.12.13 –
26.03.14 – 5.04.15	24.11.14 – 23.11.15
початок осіннього прольоту	<i>P. nigricollis</i> * приліт
16.11.12 – 04.11.13 – 30.10.14	8.04.12 – 16.04.13 – 27.03.14
кінець осіннього прольоту	остання зустріч
28.11.10 – 14.11.11 – 26.11.12 – 22.11.13 –	6.11.13 – 24.11.14 – 25.10.15

- P. ruficollis** приліт
11.04.12 – 09.04.13 – 8.03.14 – 8.03.15
остання зустріч
4.11.13 – 30.10.14 – 15.11.15
- Phalacrocorax carbo* початок весняного прольоту
24.03.08 – 22.03.09 – 11.03.14
остання зустріч
12.11.12 – 9.11.13 – 31.10.15
- Egretta alba* приліт
8.03.13 – 1.03.14
остання зустріч
14.10.13
- Ardea cinerea** приліт
21.03.08 – 1.04.12 – 1.03.14
остання зустріч
10.11.11 – 19.10.13 – 17.11.14 – 25.09.15
- Ixobrychus minutus* приліт
8.05.15
- Botaurus stellaris* приліт
1.04.12 – 16.04.13 – 8.03.14 – 8.03.15
остання зустріч
4.10.15
- Nycticorax nycticorax* остання зустріч
14.08.14
- Ciconia ciconia* приліт
24.03.06 – 2.04.07 – 16.03.08 – 27.03.09 –
21.03.10 – 20.03.11 – 25.03.12 –
18.03.13 – 21.03.14 – 20.03.15
остання зустріч
11.09.13
- C. nigra* приліт
26.03.11 – 9.04.13 – 5.04.15
- Anser anser* початок весняного прольоту
28.03.06 – 9.03.07 – 14.03.08 – 21.03.09 –
24.03.10 – 24.03.11 – 16.03.12 – 15.04.13 –
28.02.14 – 5.03.15
кінець весняного прольоту
26.03.08 – 4.04.12 – 17.04.14
початок осіннього прольоту
24.10.14
кінець осіннього прольоту
22.11.14
- A. fabalis* початок весняного прольоту
16.03.15
- A. albifrons* початок весняного прольоту
8.03.14 – 16.03.15
кінець весняного прольоту
26.03.15
кінець осіннього прольоту
4.11.13
- Cygnus olor*** приліт
12.03.07 – 28.02.11 – 1.03.14 – 26.02.15
остання зустріч
4.12.10 – 27.11.11 – 21.11.12 – 2.12.13 –
24.11.14
- Anas crecca* приліт
29.03.14
остання зустріч
6.10.13
- A. querquedula* приліт
1.04.12 – 19.03.14 – 21.03.15
- A. penelope* початок весняного прольоту
8.03.14 – 7.03.15
кінець весняного прольоту
3.04.14 – 5.04.15
початок осіннього прольоту
19.09.15
кінець осіннього прольоту
14.10.15
- A. cyperata* приліт
27.03.14
остання зустріч
4.10.13
- A. strepera* приліт
12.03.14
- Aythya nyroca* приліт
23.03.14
- A. fuligula* приліт
29.03.12 – 11.03.14 – 8.03.15
остання зустріч
4.11.13 – 24.11.14
- A. marila* остання зустріч
17.11.11 – 9.11.12 – 10.10.13
- A. ferina* приліт
12.03.07 – 21.03.08 – 25.03.12 – 8.03.14 –
8.03.15
остання зустріч
13.11.11 – 26.11.12 – 2.12.13 – 24.11.14 –
15.11.15

<i>Netta rufina</i> приліт	остання зустріч
21.03.08 – 1.04.12 – 12.03.14 – 5.04.15	27.09.12 – 25.09.15
остання зустріч	<i>Haliaeetus albicilla</i> початок весняного
6.10.13 – 4.10.15	прольоту
<i>Visephala clangula</i> * початок весняного	5.04.13
прольоту	кінець весняного прольоту
8.03.14 – 11.03.15	16.04.13
кінець весняного прольоту	<i>Falco peregrinus</i> остання зустріч
21.03.14 – 16.03.15	10.03.15
початок осіннього прольоту	<i>F. subbuteo</i> приліт
6.11.11	3.05.15
остання зустріч	<i>F. tinnunculus</i> * приліт
17.11.11 – 2.12.13 – 24.11.14 – 23.11.15	13.03.11 – 24.03.12 – 20.03.13 – 2.03.14 –
<i>Mergus serrator</i> початок осіннього	25.02.15
прольоту	остання зустріч
4.11.13	1.12.12 – 3.11.13 – 30.10.14 – 24.10.15
кінець осіннього прольоту	<i>Coturnix coturnix</i> приліт
2.12.13	3.05.15
<i>M. merganser</i> остання зустріч	<i>Grus grus</i> початок весняного прольоту
1.11.15	23.04.15
<i>Pandion haliaetus</i> початок весняного	початок осіннього прольоту
прольоту	6.10.13
16.04.13 – 5.04.15	остання зустріч
остання зустріч	25.10.09 – 19.10.13*** – 7.10.15
12.09.13	<i>Rallus aquaticus</i> * приліт
<i>Pernis apivorus</i> остання зустріч	19.03.14 – 11.03.15
18.09.15	остання зустріч
<i>Circus cyaneus</i> остання зустріч	11.11.14 – 4.10.15
25.10.15	<i>Crex crex</i> приліт
<i>C. pygargus</i> приліт	1.05.14 – 11.05.15
19.03.12 – 28.03.14	<i>Porzana parva</i> приліт
остання зустріч	29.03.14 – 21.03.15
22.09.13	<i>Fulica atra</i> * приліт
<i>C. aeruginosus</i> приліт	25.03.12 – 9.04.13 – 24.02.14 – 7.03.15
5.04.13 – 21.03.14 – 5.04.15	остання зустріч
остання зустріч	13.11.10 – 17.11.11 – 12.11.12 – 2.12.13 –
22.09.13 – 9.09.14 – 14.09.15	24.11.14 – 15.11.15
<i>Buteo lagopus</i> приліт	<i>Gallinula chloropus</i> * приліт
25.10.15	11.04.12 – 16.04.13 – 1.04.14 – 20.03.15
остання зустріч	остання зустріч
21.03.14 – 20.02.15	26.09.11 – 15.10.12 – 12.10.13 – 11.11.14 –
<i>Circaetus gallicus</i> остання зустріч	25.10.15
14.09.14	<i>Charadrius dubius</i> приліт
<i>Aquila pomarina</i> приліт	31.03.08 – 11.04.12 – 11.04.14
9.04.13 – 23.04.14	

остання зустріч	7.03.15
30.08.14	остання зустріч
<i>Vanellus vanellus</i> приліт	13.12.10 – 3.12.11 – 19.11.12 – 29.10.14 –
28.03.06 – 11.03.07 – 27.02.08 – 22.03.09 –	25.10.15
2.03.10 – 13.03.11 – 10.03.12 – 10.04.13 –	<i>L. fuscus</i> початок весняного прольоту
1.03.14 – 3.03.15	11.04.12 – 18.04.13 – 20.03.14 – 3.04.15
<i>Tringa ochropus</i> приліт	кінець весняного прольоту
25.03.08 – 4.04.11 – 2.04.14 – 4.04.15	17.04.14 – 2.05.15
<i>T. glareola</i> остання зустріч	<i>L. canus</i> * початок весняного прольоту
31.08.15	10.04.11 – 9.04.13 – 25.02.14 – 22.02.15
<i>T. totanus</i> приліт	кінець весняного прольоту
2.04.07 – 13.03.08 – 13.04.14 – 25.04.15	1.04.14
остання зустріч	остання зустріч
2.08.09	10.12.11 – 30.11.12 – 4.10.13 – 24.11.14 –
<i>T. erythropus</i> початок осінньої міграції	16.12.15
21.06.15	<i>Chlidonias hybrida</i> приліт
<i>Actitis hypoleucos</i> приліт	22.04.12 – 24.04.13 – 17.04.14 – 24.04.15
11.04.14 – 25.04.15	остання зустріч
<i>Philomachus pugnax</i> початок весняного	14.09.12 – 10.09.13 – 17.09.14 – 18.09.15
прольоту	<i>Ch. niger</i> приліт
14.04.15	22.04.12 – 25.04.15
кінець весняного прольоту	остання зустріч
11.05.15	14.09.12
кінець осіннього прольоту	<i>Ch. leucopterus</i> приліт
30.08.14 – 31.08.15	23.04.14
<i>Limicola falcinellus</i> кінець осіннього	<i>Hydroprogne caspia</i> остання зустріч
прольоту	15.11.10
31.08.15	<i>Sterna hirundo</i> приліт
<i>Gallinago gallinago</i> приліт	19.04.12 – 18.04.13 – 8.04.14 – 17.04.15
2.04.07 – 31.03.08 – 25.03.14	остання зустріч
остання зустріч	13.08.09 – 4.08.12 – 11.08.13 – 13.08.14 –
4.10.13	31.08.15
<i>Scolopax rusticola</i> остання зустріч	<i>Columba palumbus</i> приліт
2.10.15	27.03.07 – 27.03.08 – 25.03.09 – 19.03.10 –
<i>Limosa limosa</i> приліт	16.03.11 – 17.03.12 – 6.03.13 – 14.03.14 –
11.04.12 – 6.04.14	14.03.15
<i>Larus ridibundus</i> ** приліт	остання зустріч
11.03.07 – 25.02.08 – 11.03.09 – 19.03.10 –	7.10.12 – 20.10.13 – 11.10.14 – 9.10.15
13.03.11 – 17.03.12 – 4.04.13 – 9.03.14 –	<i>C. oenas</i> приліт
2.03.15	25.02.08 (Ізяславський район
остання зустріч	Хмельницької області)
17.10.09 – 30.11.10 – 28.10.11 – 30.10.12 –	<i>Cuculus canorus</i> приліт
22.11.13 – 11.11.14 – 11.11.15	3.05.05 – 27.04.07 – 21.04.08 – 26.04.09 –
<i>L. cachimans</i> * приліт	30.04.10 – 17.04.14 – 29.04.15
11.03.11 – 22.03.12 – 7.04.13 – 2.03.14 –	

остання зустріч 18.08.13 – 22.08.14 – 8.08.15	<i>A. pratensis</i> пріліт 11.04.14
<i>Apus apus</i> пріліт 29.04.05 – 2.05.07 – 10.05.08 – 9.05.09 – 28.04.10 – 11.05.11 – 23.04.12 – 29.04.13 – 30.04.14 – 29.04.15	<i>Motacilla flava</i> пріліт 25.04.07 – 25.04.08 – 16.04.13 – 5.04.14 – 14.04.15
остання зустріч 2.09.11 – 22.08.12 – 30.08.13 – 30.08.14 – 11.08.15	остання зустріч 11.09.13 – 31.08.15
<i>Upupa epops</i> пріліт 12.05.08 – 21.04.14 – 3.05.15	<i>M. citreola</i> пріліт 25.04.07 – 1.05.08 – 29.04.14
<i>Merops apiaster</i> пріліт 18.05.09	<i>M. alba</i> пріліт 14.03.07 – 13.03.08 – 22.03.09 – 24.03.10 – 15.03.11 – 19.03.12 – 21.03.13 – 14.03.14 – 8.03.15
остання зустріч 11.08.14***	остання зустріч 7.11.09 – 27.10.10 – 14.11.11 – 7.10.12 – 13.10.13 – 3.10.14 – 5.10.15
<i>Jynx torquilla</i> пріліт 9.04.08 – 8.04.12 – 19.04.13 12.04.14	<i>Lanius collurio</i> пріліт 3.05.10 – 2.05.13 – 13.05.14 – 11.05.15
<i>Riparia riparia</i> пріліт 2.05.07 – 2.05.13 – 25.04.14	остання зустріч 10.09.12 – 7.09.13 – 13.09.14 – 25.08.15
остання зустріч 15.09.12 – 2.10.13 – 3.09.14 – 13.09.15	<i>Oriolus oriolus</i> пріліт 2.05.05 – 6.05.07 – 6.05.08 – 6.05.09 – 5.05.10 – 11.05.11 – 4.05.12 – 2.05.13 – 28.04.14 – 3.05.15
<i>Hirundo rustica</i> пріліт 15.04.05 – 15.04.06 – 10.04.07 – 19.04.08 – 14.04.09 – 4.04.10 – 18.04.11 – 18.04.12 – 2.04.13 – 29.03.14 – 6.04.15	остання зустріч 29.08.14 – 20.08.15
остання зустріч 21.09.12 – 6.10.13 – 20.09.14 – 27.09.15	<i>Sturnus vulgaris</i> ** пріліт 21.02.06 – 2.03.07 – 26.02.08 – 27.02.10 – 12.03.11 – 13.03.12 – 11.03.13 – 23.02.14 – 6.03.15
<i>Delichon urbica</i> пріліт 2.05.07 – 27.04.11 – 24.04.13 – 14.04.14 – 14.04.15	остання зустріч 28.10.11 – 19.10.12 – 20.10.13 – 3.11.14 – 23.10.15
остання зустріч 20.09.12 – 28.09.13 – 13.09.14 – 15.09.15	<i>Bombus garrulus</i> пріліт 21.01.08 – 20.11.10 – 10.11.12 – 2.12.15
<i>Alauda arvensis</i> пріліт 28.03.06 – 1.03.07 – 28.02.08 – 12.03.11 – 9.03.12 – 21.03.13 – 2.03.14 – 3.03.15	остання зустріч 29.04.05 – 23.04.07 – 28.04.09 – 10.03.10 – 23.04.11 – 18.04.13
остання зустріч 9.10.11 – 7.10.12 – 20.10.13 – 12.10.14	<i>Prunella modularis</i> пріліт 7.04.13 (Ізяславський район Хмельницької області)
<i>Lullula arborea</i> пріліт (Ізяславський район Хмельницької області) 24.03.08 – 11.03.13	остання зустріч 28.10.13 – 12.10.14 – 17.10.15
<i>Anthus trivialis</i> пріліт 5.04.13	<i>Locustella luscinioides</i> пріліт 19.04.13 – 29.03.14 – 14.04.15
остання зустріч 20.10.13	

- L. naevia* приліт
22.04.12
остання зустріч
11.09.13
- Acrocephalus schoenobaenus* приліт
2.05.13 – 22.04.14 – 30.04.15
остання зустріч
25.09.13 – 19.09.14
- A. scirpaceus* приліт
2.05.13 – 5.05.15
остання зустріч
11.09.13
- A. palustris* приліт
5.05.15
остання зустріч
14.09.14
- A. arundinaceus* приліт
25.04.12 – 2.05.13 – 23.04.14 – 25.04.15
остання зустріч
30.08.14
- Hippolais icterina* приліт
2.05.14 – 3.05.15
остання зустріч
7.08.15
- Sylvia atricapilla* приліт
17.04.07 – 15.04.08 – 18.04.09 – 20.04.11 –
19.04.12 – 05.04.13 – 4.04.14 – 21.04.15
остання зустріч
19.09.13 – 09.09.15
- S. curruca* приліт
18.04.13 – 10.04.14 – 21.04.15
- S. communis* приліт
23.04.12 – 30.04.13 – 25.04.14 – 26.04.15
остання зустріч
13.09.14
- Phylloscopus collybita* приліт
24.03.08 – 8.04.09 – 4.04.11 – 7.04.12 –
5.04.13 – 23.03.14 – 3.04.15
остання зустріч
7.10.12 – 15.10.13 – 17.10.14 – 15.10.15
- Ph. trochilus* приліт
28.03.11 – 18.04.13 – 16.04.14 – 16.04.15
- Ph. sibilatrix* приліт
19.04.13 – 10.04.14 – 24.04.15
- Muscicapa striata* приліт
30.04.13 – 28.04.14
остання зустріч
12.09.13 – 9.09.14
- Ficedula parva* приліт
25.04.15
- F. hypoleuca* приліт
24.04.15
- F. albicollis* приліт
5.04.13
- Saxicola rubetra* приліт
10.04.14
остання зустріч
23.09.13 – 12.10.14
- S. torquata* приліт
2.04.07 – 31.03.08 – 22.04.12 – 18.04.13 –
20.03.14
остання зустріч
29.09.13 – 12.10.14
- Oenanthe oenanthe* приліт
5.04.08 – 12.04.09 – 28.03.14
остання зустріч
17.09.13
- Phoenicurus phoenicurus* приліт
2.04.12 – 4.04.14
остання зустріч
28.09.13
- Ph. ochruros* приліт
28.03.05 – 25.03.07 – 31.03.08 – 2.04.09 –
26.03.10 – 31.03.11 – 28.03.12 – 3.04.13 –
23.03.14 – 4.04.15
остання зустріч
13.10.09 – 1.11.11 – 19.10.12 – 15.10.13 –
17.10.14 – 18.10.15
- Erithacus rubecula** приліт
4.04.15
остання зустріч
12.11.12 – 4.11.13 – 20.11.14 – 1.11.15
- Luscinia luscinia* приліт
2.05.07 – 27.04.08 – 25.04.10 – 2.05.12 –
29.04.13 – 22.04.14 – 29.04.15
- L. svecica* приліт
25.04.07 – 2.04.14 – 14.04.15
- Turdus iliacus** приліт
4.04.08

<i>T. philomelos</i> приліт	<i>Spinus spinus</i> приліт
22.03.10 – 4.04.11 – 23.03.12 – 7.04.13 – 18.03.14 – 4.04.15	4.10.13 – 30.09.14 – 17.09.15
остання зустріч	остання зустріч
1.11.13 – 31.10.14	12.04.13 – 18.03.14 – 8.03.15
<i>Remiz pendulinus</i> приліт	<i>Acanthis flammea</i> приліт
2.04.07 – 16.04.13 – 27.03.14 – 10.04.15	25.11.07 – 14.01.09
остання зустріч	остання зустріч
4.11.13 – 4.10.15	2.02.09
<i>Fringilla coelebs</i> ** приліт	<i>Pyrhula pyrrhula</i> приліт
8.03.06 – 18.03.08 – 16.03.11 – 18.03.12 – 5.04.13 – 14.03.14 – 10.03.15	2.11.05 – 22.10.06 – 27.11.07 – 22.10.08 – 6.11.11 – 30.10.12 – 20.10.13 – 30.10.14 – 24.10.15
остання зустріч	остання зустріч
19.11.14 – 28.10.15	15.03.08 – 17.03.10 – 8.04.12 – 9.04.13 – 18.03.14 – 15.03.15
<i>F. montifringilla</i> початок осіннього прольоту	<i>Emberiza schoeniclus</i> * приліт
1.11.15	11.03.07 – 24.03.08 – 21.03.11 – 11.03.13 – 8.03.14 – 16.03.15
<i>Serinus serinus</i> приліт	остання зустріч
8.04.12 – 18.04.13 – 28.03.14 – 7.04.15	19.11.11 – 15.10.12 – 11.10.13 – 04.10.15
остання зустріч	
18.10.13 – 11.10.14	

* – інколи зустрічаються на зимівлі, але фенодати не стосуються цих випадків;

** – у більшості випадків зимують, але мається на увазі масовий відліт птахів (чи приліт на гніздові території) або відліт та приліт у ті роки, коли птахи на зимівлі не реєструвалися;

*** – спостереження сірого журавля – А.С. Шевчука; спостереження бджолоїдки – Д.В. Наумова.

ЛІТЕРАТУРА

- Ільчук В.П. (2011): Ночівлі деяких горобцеподібних у м. Рівне та околицях у позагніздові періоди 2007–2010 років. - *Troglodytes*. 2: 95-96.
- Ільчук В. П. (2015): Спостереження перелітних і зрідка зимуючих птахів на території Рівненської області у зимовий період 1997–2015 років. - *Troglodytes*. 5-6: 114-118.
- Фесенко Г.В., Бокотей А.А. (2007): Анотований список українських наукових назв птахів фауни України (з характеристикою статусу видів). Київ–Львів. 1-111.